

at de fornødne Nedskæringer har fundet Sted, saaledes at Bunden nu er naaet. Jeg er berettiget til at fremsætte disse Udtalelser efter de Oplysninger, der foreligger for Handelsministeriet." Man maatte da faa den Opfattelse, at man ikke i den nærmeste Tid skulde blive overrasket ved Meddelelser om sammenbrudte Banker, heller ikke ved Meddelelser om rekonstruerede Banker. Men det er jo gaaet saa, at i Tiden fra i Torsdags — den Dag, da dette Lovforslag efter den oprindelige Bestemmelse skulde have været til Behandling — til i Dag har vi faaet Meddelelse om to Banker, som vel ikke er sammenbrudt, men hvor der dog har maattet finde ganske betydelige ekstraordinære Afskrivninger Sted. Den ene er en Bank i Aalborg, Nordjydsk Bank, den anden, som vi fik Meddelelse om i Gaar, er Randers Folkebank. Det kan ikke være andet, end at denne Omstændighed maa gøre, at den Skepsis, man paa Forhaand har overfor et Lovforslag som dette, maa blive yderligere underbygget.

Naar Handelsministeren ved Forelæggelsen af Lovforslaget udtalte, at det ikke var med ublandet Glæde, han fremsatte dette, saa forekommer det os, at det sikkert maa være et meget svagt Udtryk for, at Handelsministeren utvivlsomt ikke er enig i Princippet i sit eget Lovforslag, at Handelsministeren utvivlsomt maa gøre sig til Talsmand for, at man netop ikke maa se noget som helst Princip i, at dette Lovforslag er blevet fremsat. Og naar det af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Hauge) er blevet sagt, at hvis dette Lovforslag gennemføres, maa man bære sig ad paa lignende Maade overfor andre Banker, ja, saa vil vi for vort Vedkommende deroverfor sige, at hvis det skulde ske, at vi kunde yde vor Medvirken til dette Lovforslags Gennemførelse, saa kunde man ikke i denne Omstændighed se en saadan Standpunkttagen for vort Vedkommende. Jeg vil i det hele taget gerne paa det konservative Partis Vegne straks gøre opmærksom paa, at Lovforslaget i dets nuværende Skikkelse ikke vil kunne gennemføres med vore Stemmer; om det kan undergaa saadanne Ændringer ved Behandlingen her i Tinget, at en betydelig Del af Partiet vil kunne stemme derfor, vil jo de senere Forhandlinger i Udvalget vise.

De ærede Medlemmer, der tidligere har haft Ordet — og det gælder navnlig det ærede Medlem Hr. Hauge —, kom meget dybt ind paa Forhistorien til dette Lovforslag, og jeg vil ogsaa gerne fremsætte nogle

Betragtninger angaaende dette, hvorledes man tidligere har stillet sig til Spørgsmaalet om sammenbrudte Banker og deres Spareres Indskud: Det forekommer mig, at man for en Gangs Skyld maatte rette den Bebrejdelse mod det ærede Medlem Hr. Hauge, at han ikke var bred nok. Som Regel plejer det ærede Medlem at gaa tilstrækkeligt i Dybden og ogsaa at lægge Forholdene tilstrækkeligt klart frem, og vi fik jo ogsaa hele Udviklingen i 1908; men det forekommer mig, at denne Fremstilling ikke var tilstrækkelig bred, fordi den ikke gav det høje Ting det rette Indtryk af, hvorledes Rigsdagen saa paa Forholdene i 1908—09 og, lad mig tilføje, i 1910.

Forholdene den Gang — det er ejendommeligt at se — ligner ganske Forholdene i 1922—23. Det er ganske det samme; der er Søndagsmøderne, der er de pludselige Afgørelser, der er den enkelte Minister, som træffer Bestemmelsen, hvorefter Rigsdagen ikke har mere at gøre. Søndag den 9. Februar 1908 ligner ganske den 17. September 1922. Forholdet var det, at Søndag den 9. Februar var den daværende Finansminister Wilhelm Lassen, hvad han i det hele og store blev stærkt rost for i Forretningsverdenen, gaaet ind med en Garanti fra Staten for Detailhandlerbanken og Grundejerbanken, en Garanti, som i alt væsentligt lignede den Garanti, som blev vedtaget fra Statsmagtens Side i den overordentlige Samling i September, og som senere, for en Maaned siden, blev fuldt udvidet. Og som det ærede Medlem Hr. Hauge rigtigt udviklede, var det ikke blot her i København, der var Vanskeligheder for Bankerne, derunder Laanekassen, men ogsaa visse Banker i Jylland var i Vanskeligheder. Men dér gjorde, i alle Tilfælde efter hvad jeg har fundet ud, det ærede Medlem en Fejl, idet han sagde, at det, der her sker, hvor man garanterer for Tab, som er lidt, har vi ikke tidligere haft i Rigsdagens Historie.

Men det er netop det, man har. Man garanterede for Detailhandlerbanken og Grundejerbanken, og dér havde man en Chance for, at dette Forhold kunde ende saaledes, at Staten ingen Udgift vilde have ved den Garanti. Men med Hensyn til Banken i Nibe og Banken i Fredericia og ogsaa Sparekassen i Fredericia var Forholdet jo dette, at i Rigsdagssamlingen 1908—09 forelagde den daværende Finansminister et Forslag om, at Garantien for Detailhandlerbanken og Grundejerbanken skulde udvides til disse Banker samt til Laanekassen i København. Men dette Lovforslag blev ikke vedtaget. Det blev gennemført i